

at nu for første Gang foreligger Forslaget bestemt begrændset til Theologerne alene. Hvis jeg ikke tager ganske feil, har det altid tidligere været stillet som Forslag til Examinationscommissioner. Jeg vil imidlertid ikke lægge Dølgemaal paa en Indvending, der kan gjøres mig, nemlig den, at Summen var saa lille første Gang, at den ikke havde forslaaet til Mere end en theologisk Commission. Dette blev vistnok antaget af Mange, men dog ikke af Alle; Nogle have en saa løs Forestilling om den hele Sag, at de virkelig have den Tro, at man for 3,000 Rd. kan danne Examinationscommissioner for de forskjellige Faculteter — og der stod dengang i ethvert Tilfælde „til Examinationscommissioner“. Det har altsaa dog sin Betydning, at det nu er første Gang, at Forslaget ligefrem er stillet til Indførelse af en Examinationscommission for Theologer. Det er første Gang, at man i dette Spørgsmaal stiller det theologiske Studium under andre Normer end de andre videnskabelige Sag ved Universitetet; der ligger dog maaskee noget Mere deri, end Ministeren maaskee vilde erkjende, da det blev forelagt af det ærede 1ste Medlem for Kjøbenhavn (Madvig). Vi staae altsaa endnu i en svævende Almindelighed og en Ubestemthed med Hensyn til Spørgsmaalet om Rigtigheden af Indførelsen af Examinationscommissioner; thi for at kunne besvare Spørgsmaalet, maatte vi vide, hvorledes man i det Hele vilde gaae frem; man maatte vide, om man havde til Hensigt at ville blive staaende ved en Examinationscommission for Theologerne, man maatte vide, idetmindste maatte jeg ønske at vide — thi, skjøndt jeg just ikke hører til de Kærrigste, saa hører jeg dog heller ikke til dem, der ville ødsle med Bevillinger; jeg har jo ogsaa i en Sag, som vi nylig have havt med at gjøre, vist, at jeg ønsker at holde Bevillingerne indenfor rimelige Grændser — om det ikke, naar vi virkelig fik Examinationscommissioner i større Omfang, da maatte siges at være tvivlsomt, om man ikke havde kjøbt Guld for dyrt. Forsaavidt man strakte Principets Anvendelse ud over det theologiske Facultet — og hvorfor skulde et rigtigt Princip kun anvendes i eet Tilfælde — troer jeg, at man skulde erkjende, at idet-

mindste som Forholdene ere nu, vil det blive ganske særdeles vanskeligt at gennemføre Tanken. Derom er jeg idetmindste aldeles forvisset, at det ikke gaaer an ved nogen kongelig Anordning f. Ex. at paalægge Domstolene en saadan Examination af de juridiske Candidater. Det Arbejde, som er forbundet dermed, er saa stort, at det er umuligt paa denne Maade uden Bideve at flytte det, og det maa vel i det Hele siges, at der ligger et stærkt psychologisk Moment mod Foranstaltningen deri, at Mænd, der ere saa trykkede af et Arbejde som Examinationsarbejdet, ikke med begge Hænder gribe om den Tanke at blive frie derfor. Afgjørende er dette naturligvis ikke, det indrømmer jeg villig.

Til Slutning er der een Betragtning, der, om jeg saa maa sige, synes mig at indeholde en forøget Indvending imod Foranstaltningens Gjennemførelse, og det er den eien-dommelige Maade, hvorpaa man har bragt den i Forbindelse med forskjellige Anker imod Universitetet. Jeg sigter herved til, og jeg beder atter her, at man ikke vil misforstaae eller tage vrangt paa mine Ord, at man fremstiller den nye Foranstaltning som en Straf — en mild Straf, der i alt Fald vil have sin Behagelighed — for den „sejge Modstand“, der fra Universitetets Side skal være vist imod ministerielle Reformplaner. Her maa jeg nu tillade mig at sige, at jeg for min Deel kjender ikke denne sejge Modstand. Det er muligt, at enkelte andre Medlemmer kjende Forholdene bedre; men jeg tør paastaae, at Thinget i sin Heelhed er i den samme Stilling, som jeg. Det kjender ikke disse Forhold saaledes, at det er istand til at bedømme, om der virkelig har fundet nogen utilberlig Modstand Sted fra Universitetskereres Side mod velovervejede Reformen. Vi tale jo her om de sidste 5 Aar, om den Tid, der er forløben, siden Monrad fratraadte Ministeriet; thi det vil man dog vel troe, at Monrad var Mand for, naar han vilde, at bryde en utilberlig Modstand. Nu vil jeg tillade mig at sige, at inden man bedømmer, om der har fundet nogen utilberlig Modstand Sted eller ikke, inden man fælder nogen Dom om, hvorvidt de Mænd, som ellers ere istand til at træffe